

Ljudski Glas.

10. številka.

V Ljubljani dne 16. maja.

II. leto 1883.

Našim oblaževalcem.

V marsikteri številki našega lista pokazali smo, da tako zvani voditelji slovenskega naroda kmetiškemu in sploh delavskemu stanu ne bodo nikdar pomagali, temveč le škodovali, ker le sebe n nobenega družega ne poznajo. Danes hočemo pa še nekoliko o njih zmožnosti ali nezmožnosti za olajšavo bremen delavskega stanu spregovoriti. Ako si vse te naše duševne velikane ogledamo, vidimo, da je njih izobraženost le enostranska, da ne morejo — in če bi tudi hoteli — ljudstvu nikdar pomagati, ker še njega težnje poznajo ne. Iz univerze stopivši, pogledajo svet, zdi se jim kraj raznoterih prijetnosti in šmentano malo se brigajo za ljudstvo, le za svoj dobiček, za svojo prijetno eksistenco se brigajo. V domišljavosti, da Bog ve kaj znajo, mislijo se poklicane k vodstvu ljudstva in ne bo trajalo dolgo, da jih lastni somišljenci postavijo v kot. Kaj jim je zdaj storiti sami ne vedó, a mislijo, ako večkrat „narod, narod“ zavpijejo, pa so našo domovino rešili. Sicer se od tacega mladička ne more nič zahtevati, ker je pač kratek pogled v resnost življenja storil. Na univerzi se je pa tudi malo ali celo nič gledé socijalnega življenja izobrazil. Bil je sicer znabiti vpisan v kaki „buršenschaft“, tudi se je znabiti udeležil pri kakih študentovskih pobojih, in znabiti tudi včasih iz dolgega časa in zaradi pomanjkanja denarja v kolegijum se zaletel, a življenja resnost, žalosten položaj kmetiškega in delavskega stanu ni nikdar poskusil. Kako naj bo potem taka duševna reva oprostitelj ali voditelj naroda? Ni mogoče in tudi od njega nič ne bi terjali, ako se nebi po vsi sili na krmilo hotel vzdigniti, če pa že hoče vjeti v roke vzeti, mora ljudstvu dokazati, da je zmožen in sploh, da mu je volja svoje delovanje v korist naroda in ne v svoj dobiček žrtvovati, tega pa nikdar ne more, ker je njegova izobraženost le enostranska, sebičnost njegova pa prevelika.

Predrznost takega prvaka je tako velika, da se kakor tako zvani voditelj naroda — ne le nič za ljudstvo ne briga, temuč je še zasmehuje, zaničuje. Ob časih volitev bodo ti naši osrečevalci kaj milovali našega revnega kmeta, ubozega delavca i. t. d., a komaj bodo po njih ramah v zbore prišli, bo pa kmet „goved“ — delavec „bedák“. Zasmehovali bodo kmetiški stan, zaničevali delavca kakor do zdaj, ker njih glavna naloga je, po deželi le komandirati in pod krinko goreče narodnosti razpor delati mej prebivalci in ljudstvo v temoti držati, da ga tem lažje potem za svoje namene porabijo.

Kako enostranska je omika te vrste ljudi, kažejo uže surovi napadi na vse one pošteno misleče može, kateri se le za ljudski blagor brigajo in v njih rog ne hoté trobiti. Da bi vsaj ti naši mladički enkrat se spametili in prevideli, da ljudstvo ni zaradi njih, temuč oni zaradi ljudstva tu.

Glavna napaka naših prvakov je, da mislijo vse vedeti, dasi tudi družega ne znajo, ko svoje žepe polniti. Ranjki, obče priljubljeni in v resnici poštteni profesor Kersnik je večkrat spregovoril: „Vedeli boste kaj še le takrat, kadar boste vedeli, da nič ne veste!“ A naši žurfiksovci in svetovni modrijani ne vedó, da nič ne vedó — toraj — žalibog res nič ne vedó. Ko bi bil naše „prvake“ ranjki profesor učil, znabiti bi jim njih srca še oblažil, ako že niso od otročje dobe ostrupena bila.

Dobro poznamo enega naših narodnih kričarjev, o katerem je vže njegov oče o nekej priliki rekel: „Iz mojega sina ne boše nikdar nič, on je veternik.“ Zadel jo je mož, kateri ni bil sicer to, kar je njegov sin postal, temuč le priprost delavec, a žlahtnega srca in vnet za svoj stan. Kaj bi bil starec še le rekel, ko bi bil videl v prihodnost, da njegov sinček oni stan, iz katerega se je sam porodil, zdaj zaničuje, biča in zasmehuje, in to vse pod firmo „prvak“, pod odejo slovanske vzajemnosti.

Kar je Gutenberg tiskarsko umetnost izumil, pač ne trebamo več univerz, da se človek v socijalnem oziru izobrazí. Imamo dovolj knjig

in časnikov, iz katerih se priprosto ljudstvo v potrebnem izučí, in kakor smo prepričani, je taka omika v večjo korist ljudstva — kakor enostranska izgoja na univerzah. Oni, kateri so univerzo študirali, kaj radi le to prebavljajo, kar so se učili, in ako se nečejo za socijalne razmere brigati, ostanejo nevedneži, ki so kmetijskemu in delavskemu stanu le v pokoro. Delo časti človeka, in to vsak prizna, le oni ne, ki sam nič ne dela.

Kakor smo vže omenili, so največji protivniki delavskega stanu naši širokoustneži, ker je njih izobraženost le — enostranska. Kako malo se strinja narodni voditelj — in delavski sovražnik, bo vsak sprevidel. Le ruski car Peter, katerega zgodovina „Velikega“ imenuje (ako po zaslugi ali ne — nam ni mar), se ni delavskega stanu sramoval, temveč delo tako čislal, da se je sam ladjetesarstva učil. Da je Peter delo častil, dokazal je s tem, da je svoji ženi za en rubel, katerega si je še kot tesar zaslužil, kruha in sira kupil ter rekel: „Glej, Katinka, če tudi ne bi car bil, zamogel bi te vendar živiti!“ In kdo je bil ta Peter? Gotovo mož izredne inteligence, kateri je v podplatih več previdnosti in pameti imel, kakor naši možički v glavi. Pa ne, da bi kdo mislil, da bi hoteli cara Petra v nebo povzdigovati, o ne, saj on je bil tiran, barbar, a le to hočemo omeniti, da našim prvakom, kateri se pač nikakor z Petrom gledé duševne zmožnosti primerjati ne smejo, prav slabo pristuje, da delavski stan tako zaničujejo, prezirajo in se najsvetejšim svetinjam trpečega, v potu svojega obraza si kruh služkega ljudstva rogajo! Načelo naše v tem oziru je: Spoštuj delo! In ako bodete Vi mladički delo spoštovali, bodedo mi starejši Vas spoštovali, ker ste se le od nas to učili, kar znate.

Zabavni del.

Oči v ljudski poeziji.

(Spisal M—kl—.)

(Konec.)

Naša slovenska poezija opeva največ le lepoto črnih oči, in večinoma se vrti okrog njih tudi poezija ostalih Slovanov. Tako n. pr.:

Srbski pesnik pravi:

Oh zapri vsaj okó črno,
Pokrj lice milokrvno,
Zakrj bele si prsi!
Ker pogled na-nje bedaku
Pamet zopet dá zijaku,
In v bedaka pametnega st'ri.
Oči, vidim, to so strele,
Joj, al' kaj so prsi bele?
Kaj rudeče-bel obraz?
Sneg, če rečem, ni resnica,
Labud beli, cvet ti z lica
Prispodobе nima 'zraz.

To velí tudi Sim. Jenko, pojóč:

Prosim te tujka ljubezniva,
V mé ne vpíraj temnih oči,
Da se ljubezen nepremagljiva
V mojem sreč ne zbudi.

Nemška národna pesen pa póje:

Mädele, guck, guck, guck in meine schwarze Auge,
Du kannst dei lieblichs Bildle drinne schaue;
Guck nur recht drei nei,
Du muss drinne sei,
Bist du drinne z' Haus,
Kommst au nimme d'raus!

In srbska pesen velí:

Kolnem te, deklina! črne tvoje oči,
O! črne tvoje oči naj bi otemnele,
Ki vse vidijo

V slovaški národni pesni pa izraža dekletce, da so njene črne oči tolikim mladeničem v spodtiko. Zavolj ljubega mirú je voljna, nakupiti na kupe črnih očés, da bi fante ž njimi obdarovala in sama pokoj vživala. Bujnost poezije se kaj lepo kaže v tej pesni:

Za dvorom pri hramu devica len moči,
Opazi to fanté: da ima črne oči;
Naj črne oči bi na sejm pripeljali,
Kupila b' jih fantom, da bi mi mir dali.
Cveté majaronek pri gališkem mostu,
Če čete me imeti, pa mater poproste,
Pa mater poproste in vina doneste,
Ker ona to ljubi in vam me obljudi.
Lastovka okolo že kroží veselo
Ter pravi, da svita, za cesto me bara;
Idi le dalje, ne vem ti pomoči,
Pot tebi kazati, bi v zló se mi šteló.

In zopet druga nemška pesen, svareča pred črnimi očmi, pravi:

Schön sind wohl schwarze Augen,
Aber treu sind sie nicht!

Isto skrb potoži tudi fanté Čeh svoji ljubi, govoreč ji:

Črne imaš oči, dekletce moje,
Ti mene okaniš, jaz se te bojím.
„Naj bi jih tud' še črnejših imela,
Prekaniti tebe bi vendar ne h'tela.“
Vrana na dobo tam lušči želodje,
Bog mili sam znade, kateri tvoj bođe?

„Če sem pod dohom tebi obljudila,
Zakaj potem tebi bi zvesta ne bila?“
Toraj pa pojdiva v daljnije kraje,
Obleko z korseta zato ti podajem;
In ko prehojéna bo gora, dolinca,
Bodo lesovi najina celica.

Drugo mesto zavzemajo v poeziji modre ali plave oči. Poljska pesen odločno póje:

Ah! vé oči, oči,
Plavojasne oči,
Na vas, ko se spomnim,
Se zemlja z mano toči (vrti).

Kje je moja svoboda,
Kje veselost navadna?
Komaj sem vas opazil,
Že je v srazu prazna.

Duševno in telesno delo.

V našem javnem življenju ovirajo nas najbolj mnogovrstni predsodki, celo morje krivih nazorov, kateri so večini ljudstva vmeseni, vže v mladi dobi vcepljeni ali celó vtepeni nam, nasproti dére. In vendar hočemo resnico pokazati, in vendar hočemo Sisifovo delo pričeti. Naj skala še tolikrat nazaj leti, enkrat mora vendar na mestu ostati!

Če pogledamo v svet in če si raznovrstne ljudi ogledamo, moramo priznati, da so si vsi frapantno podobni, da so si enaki kakor eno jajce družemu. Da, enaki so si in vsi imajo brez razločka stanu, naj bodo učenjaki, arhitekti, zemljemerji, umetniki, črevljarji ali cunjarji, eno skupno namreč: roke in možjane.

Vsak čitatelj — kateri še zdravo misli in kateremu duha predsodki niso še popolnoma zatemnili, mora priznati, da narava nič brez namena ne vstvari in ker je narava vsem ljudem roke in možjane dala, mora toraj to svoj uzrok imeti in uzrok ne more nič drugega biti, kakor ta, da človek roke in možjane rabi. Narava nam je toraj prstokaz, da morajo vsi ljudje delati in misliti. Ko bi narava nameravala bila, da naj ena vrsta ljudi edino le misli, druga zopet edino le dela, bi bila prvim samo možjane, drugim pa samo roke ustvarila. Toraj je dolžnost vsacega delavca misliti in vsacega mislečega človeka delati ali drugače rečeno: Vsak človek naj telesno in duševno dela. V tem zmislu tudi Louis Blanc govori, ko pravi: „Čemu se človek trudi to razdeliti, kar je Bog v človeške naravi nerazdeljivo zedinil“.

Ni-li človeška stvar rezultat čudapolne ednosti med truplom in duhom? Narava zahteva, da vsak človek duševno in telesno dela, toraj delo, čast in dolžnost vsacemu.

Izvirni dopis.

Iz Kroke, 10. maja. Brali smo v zadnji številki priljubljenega nam „Ljudskega Glasu“ članek „Za žrebljarske trpine“. Od radosti nam je kar srce zaigralo, ko smo čitali, da se nam vendar enkrat hoče pomagati. Veseli nas, da nam je „Ljudski Glas“, kateri se je že tolikrat za nas in naše interese potegal, prvi, pa tudi edini to veselo novico prinesel. Toraj pride vendar enkrat tako zaželjena obrtniška šola v naše kraje. Pač edino sredstvo za olajšavo naših bremen bi bila

taka šola in oni vrli ljudski prijatelji, kateri so najprvi to srečno misel sprožili, bodo večno v spomin našega ljudstva živeli. Naša in naših potomcev srca bodo jim neminljive spomenike hvaležnosti stavila, saj le ti so bili rešitelji naše neizogibljive pogube. Pisatelj tega sicer ne pričakuje več dosti olajšav svojih lastnih bremen, če se ta šola ustanovi, saj so njegove ure v tej dolini solz le še kratke, ne bode dolgo več trajalo in njemu bo zasijala zarija večnega odrešenja, a poznavši vse bridke razmere naših krajev, raduje se boljše prihodnosti, srečnejše eksistencije svojih vnukov, in z mirnim čutom in lepo nado, da so njegovim potomcem prijetnejši dnevi odločeni, kakor so njemu bili, bode svet zapustil. Res, žalostno je življenje pri nas, grozna revščina, pomanjkanje in bridkost so naši vedni tovariši. Komaj se naš žrebljarski trpin od dela loči in se z nekako obupnostjo na svojo slamo s praznim želodcem vrže — da bi svoje trudne ude nekoliko okrepčal. — Komaj zatisne oči, da bi ga blagodejno spanje v svoje roke vsprejelo, že ga kliče zvon z revnega ležišča k ognjišču, pri katerem je svoje zadnje moči pustiti obsojen. Zagotavljam dragi te, „Ljudski Glas“ — saj le ti se še zmeniš za naše delavce — da bi tako hudo delo in grenko življenje najhujemu razbojniku prevelika kazen bila. Kako marsikateri naših trpinov zavida mirno živečega jetnika, ta je z vsem preskrbljen, nima niti ene skrbi in dosti sem jih slišal spregovoriti: „Če ne bi sramota bila, takoj bi menjal z ujetnikom“. Pa kaj bodem dosti pisal, ni bil danes moj namen, žalostne naše razmere popisavati, ker jih itak že poznate, a kar človeka teži, to ne more zamolčati. Nameraval sem Vas le prositi, da nam blagovolite, ako Vam je mogoče, imena onih žlahnomislečih patrijotov, kateri so nam se tako dobrodelni izkazali, naznaniti. (Bomo videli, če oni gospodje to dovolé! Vred.) Radi se bi jim v imenu vseh Kropčanov in Kamnogoričanov urno za njih zasluge zahvalili. Do tje pa kličemo tem gospodom: Živili, slava!

Domače zadeve.

— (Cesarsko potovanje po Kranjskem.) V sredo dne 11. julija ob 1½ ure popoldne: prihod na deželni meji v Trbovljah. Popoldne ob 4½ uri: prihod v Ljubljano. Zvečer ob 8. uri: bakljada s petjem. V četrtek dne 12. julija: v Ljubljani. Zjutraj ob 8. uri: slovesna sv. maša. Popoldne ob 10. uri: poklanjanje deželnih poslancev, dvornih dostojanstvenikov itd.

na Najvišem dvoru. Popoldne ob 3. uri: Najviše ogledovanje. Zvečer ob 8. uri: predstava v deželnem gledišči in osvetljava mesta. V petek dne 13. julija: v Ljubljani. Zjutraj ob 7. uri: ogledovanje vojaške posadke. Popoldne ob deseti uri: splošne avdijencije (zaslišavanje). Popoldne ob 1. uri: Najviše ogledovanje. Popoldne ob 4. uri: slovesno streljanje in potem ljudska veselica. V saboto dne 14. julija: v Ljubljani. Zjutraj ob 7. uri: Najviše ogledovanje vojaštva. Popoldne ob 11. uri: Najviše ogledovanje. Popoldne ob 3. uri: Najviše ogledovanje. V nedeljo dne 15. julija: v Idriji — Ljubljani. Zjutraj ob 6½ uri: vožnja na Spodnji Logatec, v Gornjo Idrijo. Prihod popoldne ob 10. uri: Najviše ogledovanje rudokopa. Popoldne ob 1. uri: vožnja nazaj v Ljubljano. Prihod ob 4½ uri. V ponedeljek dne 16. julija: Ljubljana — Kamnik — Kranj — Begunje — Bled. Zjutraj ob 7. uri: v Kamnik. Najviše ogledovanje. Popoldne ob 10½ uri: daljno potovanje v Kranj. Prihod ob 12. uri. Najviše ogledovanje. Popoldne ob 1. uri: na Lesce v Begunje. Najviše ogledovanje. Popoldne ob 3. uri: v Bled. Prihod tje ob 4½ uri. Zvečer ob 9. uri: svečanost na jezeru. V torek dne 17. julija zjutraj: odpotovanje.

— (Kranjski deželni zbor) je razpuščen. Volitve so meseca junija. V prihodnji številki kaj več spregovorimo gledé novih volitev.

— (Za obrtniške šole) je odločeno podpore: za Borovlje 400 gld., za Celovec 530 gld., za Železno Kaplo 200 gld., za Beljak 250 gld., za Velikovec 150 gld., za Kočevje 200 gld., za Ljubljano 2000 gld., za Novo mesto 400 gld., za Tržič 150 gld.

— (Domačim izseljencem) naznanjamo, da se zemlja blizu Banjaluke kaj po ceni dobi. V samotah, pri Novem Prjedoru ali za Banjaluko v Vrbnji, Prnjavru i. t. d. se dobi po 5 do 10 gld. njiva, ali blizu Banjaluke tudi po 10 do 20 gld. njiva. Kdor misli kupiti, stori najbolje, da pride prej sam na ogled. Živina ni predraga; par volov, s katerimi se more orati, stane 150 do 200 gld., bosenski konji so po 50 do 60 gld. Kdor je blizu železnice, proda svoje blago dvakrat tako drago, ko drugi, ki je od železnice oddaljen kakih 10 ur. Svetovali bi torej, naj se naselijo naši ljudje, ki nameravajo iti v Bosno, blizu Novega Prjedora, Ivanske in Banjaluke.

— (Cirkus Sidoli) je zopet tú na cesar Jožefovem trgu. Družba je zelo mnogobrojna, in se odlikujejo posamezni členi v telovadbi, jahanji i. t. d. Žal ne bo nobenemu, ako se tja napoti in si ogleda zares ekvilibristične te umetnosti.

Kdarkoli z nogo vstopim,
Ko telo mig povzroči,
So vsigdar pred menoj
Te modrojasne oči.

Temu podobno se glasi tudi slovaška pesen:

Teraz — mám tu na zemi
Dvoje modrych očí,
Ked sa do nich nazerám,
Svet sa so mnou točí.

In Nemka, o svojem ljubeju pojoča, določno omenja njega plave oči ter pravi:

Mein Schätzle ist fein,
's kann feiner net sein,
Es hat mir versproche
Sein Herzle g'hör mein;
Blaue Aeugle im Kopf,
Und a Grüble im Kinn,
O du herzig, liebs Schätzle,
Wie bist du so schön!

In dalje vošči ljubej svoji ljubici:

Ihr blauen Augen, gute Nacht!
Schliesst euch zu süßen, süßen Träumen;
Auf dass ihr hell und frisch erwacht,
Wenn golden sich die Wolken säumen;
Ihr blauen Augen, gute Nacht!

Iz očesca toraj odseva izraz, ali znamenje ljubezni. Ko se je mladenič ali dekletce preveč zagledal v nasprotno oči, pa je proč tudi srčni mir. Vsaj čitamo v pesni:

O ti cvetka moja nad cvetice!
Naj nebo kara mater tvojo,
Je navdala te z mičnostjo svojo
In v vas poslala med družice,
Kjer starci rujno vino pijo,
Mladenči dekleta vrtijo;
Tam v gledal sem očesca tvoja,
Odslej boleham nepokoja.

In ljubezni gladno, prej osamljeno srcé, ko je našlo napósled drugo, katerega se oklepa, govori:

Wenn ich deine Augen seh',
So schwindet all' mein Leid und Weh;
Doch wenn ich küsse deinen Mund,
So werd' ich ganz und gar gesund.
Wenn ich mich lehn' an deine Brust,
Kommt's über mich wie Himmelslust;
Doch wenn du sprichst: «Ich liebe dich!»
So muss ich weinen bitterlich.

In kaj krasno opevajo sledeče vrstice modrino očesno, kako umestno prisposablja pesnik „vodno planjavo“ večno ljubečemu srcu:

Ko gledam na modre jezera vodé,
Se druží mi v srcu blaženstvo, gorjé;
Modro tam tvojo sem videl okó
In sedaj ne vém, kaj iz tega še bo!

Pa če brezkrayne jezera vodé
Ogledavam vnóvič jaz vsacega dné,
So vodne planjave taiste vedno,
Mi priča pa večno ljubezen okó.

Zarad tega pa tudi naš prvi slovenski pesnik Preširen, ki se zavoljo nesrečne ljubezni ni malo namučil, sè svojo osodo, še bolj s pesnijo svojo vsacega svári:

In komur mar je prostost zlata,
Cvetočih deklec naj ne ogleduje,
Mirú sta bili men' očesi tata
Nad svojimi naj pogledi skrbno čuje,
Odpró skoz nje se nam ljubezni vrata,
Skoz te se naša pamet premaguje;
Kdor nóče mene vbogat, ta bo zvedel,
Ko v zmote moje reva bo zabredel.

In kaj je posledica prevelike neopreznosti, le prečeste nesrečne ljubezni? — Solze. Okó, ki je poprej prezvedavo zrló v drugo, pokoruje se zapuščeno s tem, da izmiva svojo pregreho, svoje oči, z solzami in táke, kakor sploh vsake solze so bridke, grenke. Muoge srčne bolečine bi i

— (Vitez Schneid) je zapustil te dni Gorico ter se je podal na Dunaj, kjer ostane nedoločen čas. Na poti se je mudil par dni v Ljubljani, ki ga je bila izvolila za svojega državnega poslanca. Zdravje si je toliko zboljšal, da more zopet delati. Bog ohrani takega moža! — Gospa in sinova so ostali v Gorici, ker sinova hodita v Gorici v šolo. „Soča“

— (Slovenska Matica) naznanja svojim udom. Po pravilih Slov. Matice plačujejo družniki v prvi polovici vsakega leta naprej, da se njih imena natisnejo v imeniku in da prejmejo potem knjige. V treh, štirih mesecih bode Matica razpošiljala svoje knjige za l. 1882. in 1883. skupaj in tako nadomesti, kar je doslej zamudila; zahteva se pa, da tudi njeni udje storijo svojo dolžnost, in skleneno je, da „Spomenika“ ne dobí, kdor ni plačal že za leto 1883. Da se torej imenik prav sestavi in knjige oddajo le resničnim družbenikom, prosijo se po tej javni poti ter vabijo poverjeniki in drugi, naj pošljejo svoje doneske za l. 1882., pa tudi za l. 1883. vsaj do 15. junija t. l., da Matica dospé tako do svojega pravega reda.

— (V postojinsko jamo) se je binkoštni ponedeljek pripeljalo iz Trsta 900 oseb.

— (Samoumor.) V Štepanej vasi obesil se je 10. t. m. ob 7. uri zjutraj 52 let stari posestnik T. A. Našli so ga na nekem žreblju tik peči visečega. Vzrok temu strašnemu koraku je bil po zdravniškem izreku zmešanje možganj.

— (Našli so mrliča) na bregu Ljubljane ne daleč od Most, katerega je voda vsplahnila. Nesrečnež je rojen v Smledniku in je bil, kakor pravijo, premožen posestnik. Pred mesecem dni podal se je v Ljubljano in od tistega časa pogrešali so ga v svojem kraju. Kaj je temu vzrok, ni znano, a mislijo, da se je revež zmešal. Mrliča prepeljali so v Smlednik.

— (Policija pozor!) Klati se po Ljubljani nek potepuh, kateri je tako nesramen, da ne nadleguje samo s prošnjami ljudi, temuč prav impertinentno zahteva denarja; tistemu, kateri njegovemu zahtevanju ne ustreže, žuga z raznovrstnimi rečmi. Tako se je pripetilo včeraj v nekem tukajšnjem predmestju, da je v neki hiši zahteval (ne prosil) dve srajci, črevlje in denarja. Ko se mu to ni dalo, rekel je: „Vi me ne poznate, jutri bom prišel in tudi upam, da bo to pripravljeno.“ Res pride danes, a ves predrugačen. Imel je prevezan obraz, in kakor slišimo, bil je tudi tetoviran. Nek gostač dotične hiše, na ta obisk pripravljen, hoče ga v sobo zvabiti, da bi ga policiji izročil, a postopač to

ostale, da ni imel ta fant ali una deklica zalih oči, ker zale oči, brez srčne dobrote same, ljubezen sicer hitro zanetijo, toda komaj da vzplapola, že vgasuje, kakor škopa sežgane slame. Ni treba se toraj žaliti njemu, ki meni, da nima zalih oči. Naj pogleda le samo nekoliko v poezijo, toževanje, ali sploh v vsakdanje življenje tolikotere prevarjene ljubezni, blagroval še bo samega sebe, da taka osoda mnogih ni njegova osoda. Žal, da o tem sedaj pisati ne vtegnem! Vsak si naj le dobro v spomin vtisne naslednje stihе še ene take, gornji enake svaritve, ki velí:

Die schönsten Augen trügen
Wie alle Sternelein,
Mit ihrem Feuer lügen
Sie sich in's Herz hinein.

Drum nehmt ihr Männer! euch in Acht
Und fürchtet stets der Augen Pracht,
Und glüh'n euch auch zwei Aeugelein,
Schaut nicht zu tief, zu tief hinein!

zapazivši, jo naglo pobere, rekoč: „Če vas nisem dobil, našel bodem vašo hišo in potem . . .!“ Toraj policija pozor! Mož je srednje a močne postave, rudečega obraza in precej dobro oblečen. Tudi je nemškega jezika zmožen!

— (Čast ljubljanskim hišnikom.) Z veseljem moramo priznati, da hočejo naši ljubljanski hišniki eden drugega prekositi v zunanjem olepšanju hiš gledé dohoda našega cesarja. Vse že renovira hiše, dokaz, kako naše prebivalstvo našega očeta ljubi. Kmalo bo delavcev zmanjkalo, ker čas v to svrhu je le še kratek, a upamo da se bode vse mesto prenovilo ne le v naše veselje, temuč tudi v čast našega vzvišenega vladarja — pravičnega očeta vseh narodov — presvetlega cesarja Fran Jožefa.

— (Družba sv. Mohora) kaj veselo napreduje. Ko se je l. 1875 oglasilo 26 336 udov in l. 1876 celo 26 815 družbenikov, prešnila je vse rodoljube neizrekljiva radost in tujci so nad tako ogromnim številom kar strmeli. Sploh pa se je mislilo, govorilo in pisalo: sedaj je družba dospela do vrhunca svojega razvitka, svojega napredka. In res se je l. 1877 število udov skrhilo na 25 863 in l. 1878 na 24 412 družbenikov. Dasiravno se je l. 1879 pomnožilo zopet na 25 333, l. 1880 pa na 25 430 in l. 1881 na 25 094 udov, zmanjšalo se je lani za 610 udov, tako, da je bilo l. 1882 vpisanih 527 dosmrtnih in 23 947 letnih, vkup 24 474 družbenikov. Letošnja nabera je sklenena, prospeh družbe pa tako sijajen, tako velikansk, da presega vse nade, vse upanje! Kajti čez 28 000 udov je letos družbi pristopilo, tedaj okoli 4000 več kot lani. Toliko jih dosedaj še nijedno leto ni bilo vpisanih. Imenik se sedaj sestavlja, končno uredjen je za Goriško nadškofijo, za Krško in Lavantinsko škofijo. V prvi se je število pomnožilo za 1085 udov, in Goriška nadškofija šteje letos 3883 družbenikov; tudi na Koroškem jih je za 210 več, in Krška škofija ima letos 2608 udov družbe sv. Mohora; v Lavantinski škofiji pa ni je dekanije, da bi ne štela več udov, kakor lani. Na novo je vpisanih 1148, in samo Lavantinska škofija šteje 9125 družbenikov.

— (Velika Notranjska slavnost) v Postojini v spomin 600letne zveze slovenskih dežel z vlado Habsburško vršila se bode v nedeljo 9. septembra t. l. Program, kateri se za časa primérno objavi, ostane do malega po obsegu — kakor lani —: govori, petje, loterija in pa ljudska veselica.

Drobtinice.

— (Pes rešitelj.) Minule dni skočil je nek knjigovodja v Beču tik Sofijnega mostu v Donavo. Pes nekega ravno mimoidočega agenta skoči za njim, zgrabi ga za suknjo in ga privleče na suho. Samomorilca prinesli so na policijo, kjer je trdil, da ga je prevelika revščina k temu koraku privedla.

— (Satira ni humor.) Jože: V nekem slovenskem listu čital sem o neprostovoljnem humoru, razloži mi ta pomen. — Tine: Neprostovoljni humor je ona nadarjenost, s katero se pozna, kam pes tace moli. — Jože: Kam pa pes tace moli? — Tine: Tje, kamor kosti, vsaj so tace kosti. — Jože: Kam pa prav za prav po tvojem prostovoljnem humoru pes tace moli? — Tine: I kam neki drugam, kakor kvišku! — Jože: Zakaj pa? — Tine: Zakaj? Ne vidiš li kvišku kranjske suhe klobase viseti? — Jože: To je pa izvrsten humor — ne pa satira!

— (Porezovanje kurjih očes.) Kako nevarno je to, priča sledeči nesrečni dogodek. Nek mlad, korenit mladenič v Beču si je kurja očesa z ojstrim nožem porezaval in se pri tej priliki tudi neznatno v mazince vrezal. Vsled tega si je ostrupil kri in niti amputacija noge, niti druga zdravila ga niso mogle smrti oteti.

— (Blaženi psi.) Nedavno je dunajska policija v jednej noči pozaprla 367 oseb, ki so bile brez prenočišča. Ali se ne glasi celej človeški družbi

vzlic porogljivo vèst, da ondi neke prisme namera-vajo ustanoviti zavetišče za pse. Neka „usmiljena“ gospa je dala v ta namen tisoč mark. Zopet nov dokaz, da revež dandanes le še kot žival more človeški živeti. Take prikazni pač same pripravljajo vesoljni potop.

— (Temnozelená barva) je vsled primešanega arsenika človeškemu organizmu zelo škodljiva. Mnogo smo sicer že o nevarnosti za tiste ljudi, kateri mej zelenobarvanimi stenami bivajo, ali celo zeleno obleko nosijo, čitali, a nov dokaz temu je bila zopet huda bolezen neke žene v Beču. Dolgo časa niso zdravniki znali uzroka te bolezni in bolna žena bila je že kraj groba, ko se nekemu zdravniku posreči dokazati, da so hudej bolezni edino le temnozelene tapete, mej katerimi je bolnica ležala, vzrok. Komaj so jo smrti rešili. Da bi ljudje vendar bolj pazili na tako barvo.

— (Krt velik dobrotnik.) Krta kmetovalci še zmirom ne poznajo: oni pravijo, da je največi prijatelj kmetov, drugi pa ga imajo za največega škodljivca in ga pobijejo, kjer ga le vidijo. Kaj je tedaj resnica?

Resnica je, da krt kmetu več koristi, kakor škoduje; brez vse škode pa tudi ni. Krt ne je korenice pod zemljo, ampak on rije po prsti le za črvi in gosenicami od hroščev (Engerlinge). Ti črvi ali boljše rečeno: podzemelske gosenice, zgrizejo korenice in pokončajo tako ves poljski sad. Zato je krt velik dobrotnik, da te živali pokončava. Krt se loti celo mladih miši in zab ter jih pojé, in sicer ugonobi veliko teh škodljivih živali, ker je od sile požrešen, takó da vsak dan dvakrat toliko sné, kolikor je sam težek. Anglezki vrtnarji kupijo vsako leto do sto tavžent mladih krtov na Francozkem in jih spustijo po svojih vrtih, da jim pokončavajo podzemelsko škodljivo golazen.

Krti pa spet škodujejo s tem, da namečejo velike krtine, da je potem travnik težko kositi; če se pa te krtine pograbi, omaže se s prstjo trava. Tudi krti s svojim ritjem marsiktero rastlino tako vzdignejo, da pridejo korenice na površje in se potem rastlina posuši. Vendar pa vse to ni taka škoda, da bi se smeli krti pobijati, ker sicer kmetu toliko dobrega storé s pokončavanjem škodljivih mrčesov pod zemljo.

Nek poljedelec pripoveduje to-le:

Pred sedemnajstimi leti je bilo, ko smo imeli pri nas toliko golazni pod zemljo, da je ves sad pokončala. Na 16 oralih zemlje sem trikrat peso vsejal, pa črvi so mi vse korenice zgrizli in sad pokončali. Pa tudi krti so mi nagajali, ker so tako rili za črvi, da so marsiktero rastlino iz zemlje vrgli, ki se je potem na solncu posušila. Moji sosedi so obupali in niso več pese sejali. Jaz sem pa to-le naredil: Mislil sem sam pri sebi: Ko bi prav veliko krtov v njivo spustil, potem bodo vse črve v kratkih dneh pojedli; in ko na moji njivi ne bodo več živali našli, razkropili se bodo po sosednih njivah, in jaz bom rešen črvov in krtov. Tako sem tudi naredil, in dobro se je poneslo! Kupil sem 17 krtov, po 15 kr. enega. Te krtke sem vse na enkrat spustil v njivo. Ljudje so se mi smijali. Čez dva dni pridem spet na njivo in ne najdem nobene krtine več; ko so namreč krti vse črve pokončali in niso imeli več živeža, pobegnili so v druge njive, moja njiva pa je bila rešena črvov in krtov. Potem sem vso njivo na novo izoral in spet peso vsejal. Ponesla se je prav dobro. Odslej sem vsako leto tako naredil. Navadil sem dva človeka, da sta mi krtov nalovila, kadar sem jih potreboval.

V tem kraju zdaj noben človek krtke več ne vbije. V krajih, kjer peso sadijo, plača se živ krt po 20 kr. Krti potujejo vsako leto z njiv na travnike, tam se polovijo in prinesejo v vrtove, z vrtov pa spet na njive. Po „p. L.“

Tržne cene v Ljubljani

12. maja 1883.

Hektoliter banaške pšenice 9 gl. 05 kr., domače 7 gl. 64 kr.; ječmen 4 gl. 55 kr.; reš 5 gl. 20 kr.; ajda 4 gl. 39 kr.; proso 4 gl. 87 kr.; turšica 5 gl. 60 kr.; oves 3 gl. 25 kr.; 100 kilogramov krompirja 3 gl. 21 kr.

Lake (loše)

in

firneže

iz tovarne

Molyn in tovarš., Rotterdam

priporoča po izvirnih tovarniških cenah

August Treo,

Ljubljana, Preširnov trg 1.

Za poletje

priporoča udano podpisani svojo bogato zalogo

solnčnikov za gospe in gospode

v izredno lepej in različnej izbiri, priprosto in najelegantnejše upravljene, potem

dežnike

v bogatej izbiri, vsake velikosti, barve in snovi, kakor: bombaž, alpaka, klot, pol-svila, svila, double-face-svila, gladke in z notranjim robom, gumi itd. z elegantnimi palicami po najnižji ceni.

Posebno se priporočajo dežniki in pa solnčniki za gospode s praktičnim, tako naglo priljubljenimi

patent-paragon-avtomat-stojalom.

Nouveautés v dežnikih: samootporni, samozaporni, v kovčegu shranljivi, s palico od titanija ali pa z zlatim stojalom so v lepej množini na izber. Dežniki se kaj naglo na novo prevlačijo in popravljajo ter naročila z dežle, tudi na posamezne dežnike, izvršujejo se točno po volji naročnika s poštanim povzajem.

Prekupcem stojé na razpolaganje obširni cenilniki brezplačno.

L. MIKUSCH,

fabrikant dežnikov in solnčnikov

v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

Naznanilo

otvorenja koncesijoniranega posredovalnega zavoda za zasebna opravila in naznanila v Ljubljani.

Podpisani naznanja, da je ravnokar otvoril

„Koncesijoniran posredovalen zavod za zasebna opravila in naznanila“:

Gospodske ulice št. 7 (pritlično).

Ob enem, ko podpisani naznanja otvorenje svojega zavoda, usoja se navajati, da ima vsled visokega uradnega dovoljenja naročito pravico, posredovati za občinstvo pri sledečih opravilih, namreč: Posredovanje, da dobé stranke posojila, kakor tudi, da se že umestena posojila po cesiji prevzemó; posredovanje nakupa in prodaje premakljivega in nepremakljivega posestva; natančna naznanila za vse tiste, kateri službe iščejo ali oddajajo; isto tako za stanovanja, katera se oddade, ali pa, ako se stanovanja iščejo; tudi preskbovanje naznanil v slovenskih in nemških časnikih, za razne odnose.

Splošnemu zaupanju sl. občinstva se priporoča

Florijan Rogl.

Josip Stadler

stavbeni in galantni klepar

v Ljubljani

Črevljarske ulice št. 4 (Novi trg)

priporoča se v mestu in po deželi za sprejem vseh v njegovo stroko spadajočih

kleparskih del,

bodi si novih ali pa za popravljanje; dalje je tudi mazari, zagotavlja strogo poročstvo, hitro in solidno izvršbo po zelo nizkih cenah.

Največja zaloga vsega kuhinjskega in hišnega orodja, modelov za peko in žojco, mlino in čaše za kavo, specialitete mašin za kavo kuhati in brzovariče vseh sestav, dalje spiritalne mašine za golaš, praženo pečenko in beef-steak, petrolejne pečice za kuhanje, stenska umivala, sedalne in otroške banje, toplotne steklenice, sklode za telesne potrebe, mizice za cvetke z neprestanim vodom in aquarium, škropilce za cvetlice, škafe, korce in vedre, vlivalne korce vseh oblik in velikosti, hladce za šampanjca, latarne za procesije in zadnjo popotnico itd. V zalogi ima in postavlja

brezsmradne zahode (vodne klosete).

Velik izbor igrač od plehovine.

Cenilniki se promptno in franco razpošiljavajo.

FRANC GOGALA,

strojevni ključaničar in kovinski delavec,

Ljubljana

sv. Petra nasip št. 17

se priporoča za popravljanje strojev, sesálek, zaklopcev, musirnih pip itd., in vsakovrstnih strojnih ključarskih del itd.

Vse naročbe se izvršujejo točno in po ceni.

Peter Thomann

kamnosék v Ljubljani

se vljudno priporoča za izdelovanje nagrobnih kamenov, križev, spomenikov, počenski od 5 gold. in više, za vsake cene; kamenenih ograj, cerkvenih svetcev, kropilnikov, umivalnikov, spomenskih plošč, kamenenih žlebov in tudi gledé družih kamnoseških del.

JAKOB FLIEGEL

klepár

se je iz Cojzove hiše na Bregu

preselil na **Križevniški trg št. 3**

ter se priporoča za raznotera klepárska dela, zahvaljevaje se za njemu dosedaj izkazano zaupanje.

H. Hauptmann,

fabrikacija različnih barv za

hiše

oljnatih barv, lakov in firnežev.

Prodaja na debelo in drobno.

Ljubljana, Semenisko poslopje.

HUGO EBERL

za franciskansko cerkvijo v g. J. Vilharjevi hiši št. 4,

stavbeni in hišne oprave barvar, lakirnik

in izdelovalec slikanih napisov.

Zaloga oljnatih barv, lakov in firnežev po najnižji ceni.

Prodaja na debelo in drobno, isti prevzema vsa v svojo stroko spadajoča dela.

Usojam se p. n. občinstvu naznaniti, da sem v Ljubljani v baron Cojzovej hiši na Bregu odprl

kupčijo z sodovo vodo

z vsemi pripravami najnovejše sestave, najvljudneje proseč obilih naročil. Z odličnim spoštovanjem

F. Zangel.